

Ἡ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο τοῦ Ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ

/ Γενικά Θέματα

Ἡ μορφή καὶ ἡ προσωπικότητα τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἱερομάρτυρος καὶ ἰσαποστόλου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ θ' ἀποτελεῖ πάντοτε ἀληθινὸ πρότυπο καὶ ζωντανὸ παράδειγμα γιὰ ὅλους μας, κληρικοὺς καὶ λαϊκοὺς.

Γιατί:

Είχε βαθειά και αληθινή πίστη στο Χριστό, ήταν απλός ποιμένας, λιτός στη ζωή του, ταπεινός και άφιλοχρήματος.

Δίδασκε με απλότητα τις σωτήριες αλήθειες και ακατάλυτες ήθικες αξίες του Εύαγγελίου προς τὸ λαὸ του καὶ τὸ Γένος.

Λαχταροῦσε νὰ μὴ μείνουν τὰ Ἑλληνόπουλα ἀγράμματα καὶ χωρὶς μόρφωση.

Ἔκαμε ἀγῶνες γιὰ τὴν ἴδρυση σχολείων.

Ὁ ζωντανὸς λόγος του, οἱ πνευματικὲς διδασκαλίες του καὶ οἱ προφητικὲς του διδαχὲς γαλούχησαν καὶ ἐμψύχωσαν τὰ σκλαβωμένα ἑλληνόπουλα καὶ μεγάλωσαν μὲ τὴν ἀμετάθετη ἐλπίδα καὶ τὴν ἀκλόνητη βεβαιότητα τοῦ «ποθομένου», ὅπως ἔλεγε συνθηματικὰ, δηλαδὴ τῆς ἐλευθερίας, ὅπως θὰ ἀκούσουμε καὶ στὴν «Βυζαντινὴ Ραψωδία». Οἱ ἀγῶνες του γιὰ τὴν ἰσότητα, τὴν ἀγάπη καὶ τὴν κοινωνικὴ δικαιοσύνη εἶναι διαχρονικοὶ καὶ ἐπίκαιροι, εἰδικὰ στὶς μέρες μας. Ἄς μιμηθοῦμε τὸ παράδειγμά του. Ὑπάρχουν στὴ ζωὴ τῶν ἐθνῶν καὶ τῶν λαῶν μερικὰ φωτεινὰ ὀρόσημα, πού ἔντονα σημαδεύουν τὴν ἱστορικὴ τους πορεία. Συνήθως τέτοια ὀρόσημα εἶναι σπάνια, ἀναφαίνονται πού καὶ πού, ἀλλὰ ἡ ἐπίδρασή τους εἶναι τόσο μεγάλη, πού ξεπερνάει τὰ στενὰ πλαίσια τοῦ χρόνου καὶ τοῦ χώρου,

γίνεται διαχρονική και υπερόρια.

Οί λαοί, που έχουν το προνόμιο να διαθέτουν στην ιστορία τους είτε φυσιογνωμίες, είτε συμβάντα που μπορούν να παίξουν το ρόλο τέτοιων όροσήμων, λογίζονται εύτυχεῖς και τρισόλβιοι, γιατί μπορούν με αυτά να προσδιορίζουν την πορεία τους μέσα στην ιστορική κονίστρα, να διδάσκονται και να πορεύονται σωστά, μακριὰ ἀπὸ παρεκλίσεις και ἐπικίνδυνες λοξοδρομήσεις, που κοστίζουν ἀκριβὰ και πληρώνονται ἀδυσώπητα.

Ένας τέτοιος λαὸς εἴμαστε και ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες, που κατοικοῦμε τούτη τὴν ὄμορφη και χιλιοτραγουδισμένη γωνιὰ τῆς γῆς. Στὸ στερέωμά μας τὸ ἔθνικὸ λάμπουν, κατὰ καιρούς, ἀστέρια πολύφωτα και λαμπρά, που ἄλλο περισσότερο και ἄλλο λιγώτερο καταυγάζουν τὸν ὀρίζοντα τοῦ Γένους μας και ὀριοθετοῦν τὴν πορεία του.

Χάρις σ' αὐτὰ, ὁ λαὸς μας βάδισε μέχρι τώρα μέσα ἀπὸ ἀγκάθια και τριβόλους, πέρασε συμπληγάδες, ἀντιμετώπισε παγίδες και χάρη, ἀπέφυγε κρημνοὺς και διασώθηκε ἀλώβητος. Τὸ φῶς που τὰ πνευματικὰ αὐτὰ ὀρόσημα διέχυναν στὸ διάβα του ἦταν πολῦτιμο, για τὴν ὑπέρβαση τῶν σκοπέλων και για τὴν ἀποφυγὴ τῶν παγίδων.

Οἱ Ἕλληνες μπορεί νὰ μὴν εἴμαστε λαὸς πλούσιος σε παραγωγικὰ ἀγαθὰ, οὔτε ἀπόλυτα ἀυτάρκεις στὴν οἰκονομία μας.

Εἴμαστε ὡστόσο ἰδιαίτερα εὐνοημένοι ἀπὸ τὴ Θεία Πρόνοια στὸν πνευματικὸ μας τομέα, γιατί ἡ παράδοσή μας, αὐτὴ ἡ ζωντανὴ ἔκφραση τῆς ζωῆς μας, εἶναι ἔντονα διαποτισμένη ἀπὸ τὴν παρουσία ὑπέροχων μορφῶν, κυριολεκτικὰ θείων και ἐμπνευσμένων, που φανερώθηκαν στὸν τόπο σὲ χρόνια δύσκολα, και με τὸ φῶς που ξεπήδησε ἀπὸ τὴν ψυχὴ τους, σκόρπισαν στὴ γῆ μας τὴ δύναμη τῆς ἀγάπης και τὴν κληρονομία τῆς ὀρθοφροσύνης.

Έτσι, οἱ μορφὲς αὐτὲς στέκονται ἐπὶ αἰῶνες τώρα σωστοὶ ὀδοδείκτες πάνω στὰ βάρθρα, ὅπου τὶς ἔτοποθέτησε ἡ συνείδηση τοῦ Γένους μας, και ἔξακολουθοῦν νὰ διδάσκουν και νὰ παρακινοῦν κι' ἐμᾶς σήμερα στὸ δικὸ μας ἀγῶνα.

Μιὰ τέτοια μορφή, σχεδὸν ἀνεπανάληπτη και κορυφαία, ὑπῆρξε ὁ νεοϊερομάρτυς και ἔθναπόστολος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός, που ἔζησε στὰ χρόνια τῆς τουρκικῆς σκλαβιάς, πρὶν ἀπὸ 220 περίπου χρόνια (1714-1779).

Ταπεινὸς καλόγερος στὴν ἔξωτερική του ἐμφάνιση ὁ Πατρο-Κοσμᾶς, φλογερὸς ὅμως στὴν ψυχὴ και ἀδούλωτος στὸ φρόνημα, ξεπετάχθηκε μέσα ἀπὸ τὰ σπλάγχνα τοῦ λαοῦ μας στὴν κατάλληλη στιγμή, με γονιμοποιημένη τὴ σκέψη ἀπὸ τὸ

άσκητικὸ ἰδεῶδες τῆς Ὁρθοδοξίας μας.

Τὰ πρῶτα γράμματα ἐδιδάχθει ἀπὸ τὸν ἱεροδιάκονον Ἀνανίαν, τὸν καλούμενον Δερβισάνον. Κατόπιν, φοίτησε στὴν φημισμένη παλαιὰ Σχολὴ τοῦ Ἁγίου Ὁρους, Ἀθωνιάδα· ἐμαθήτευσε κοντὰ σε μεγάλους καὶ ὀνομαστοὺς διδασκάλους (Εὐγεν. Βούλγαρη, Ν. Τζαρτζούλη) καὶ ὀλοκλήρωσε τὴ μόρφωσή του στὸ ἀσκητικὸ του κελλί, στὴν Ἱερὰ Μονὴ Φιλοθέου, ὅπου μπορεῖ κανεὶς νὰ λάβει τὴ βαθύτερη καὶ πιὸ ὀλοκληρωμένη, ὄχι μόνο θεία ἀλλὰ καὶ κατὰ κόσμον παιδεία.

Μὲ ἀλύγιστη δύναμη ψυχῆς, μὲ ἀγάπη στὸν Χριστὸ καὶ στὴν Ἑλλάδα καὶ μὲ τέσσερις κατὰ σειρὰν περιοδεῖες, ἔσπειρε αὐτὸς ὁ φτωχὸς καὶ καταφρονεμένος Ἅγιος τῆς Πίστεώς μας, τὸ σπόρο τῆς Λευτεριάς τόσο τῆς πνευματικῆς, ἀπὸ τὰ νύχια τῆς ἀμαρτίας, ὅσο καὶ τῆς ἐθνικῆς, ἀπὸ τὸ πέλημα τοῦ τυράννου, μέσα στὶς καρδιές τῶν ραγιάδων.

Στ' ἀλήθεια, δὲν ὑπάρχει στὸ στερέωμα ἐκείνης τῆς ἐποχῆς ἄλλο πνευματικὸ ἀστὲρι μὲ τέτοια λάμψη καὶ τέτοια προσφορὰ στὸ λαό μας, ἀπὸ τὸν Πατρο-Κοσμᾶ.

Ὁ βιογράφος του, Φάνης Μιχαλόπουλος γράφει: «Ἡ φλογερὴ καὶ καυτερὴ γλῶσσα τοῦ Κοσμᾶ, ἐνῶ συγκινοῦσε καὶ συγκλόνιζε τὰ πλήθη, ἀπεναντίας στοὺς πλουσίους καὶ τοὺς ἄρχοντες ποὺ κατέκρινε, δὲν ἄρесе». Ἀμφισβητήσεις σηκώθηκαν. Ἄρχισαν ν' ἀντιδροῦν καὶ νὰ βλέπουν τὸν ἱεροκήρυκα σὰν ἀντίπαλο κι ἐχθρό τους.

Τί δὲ ἐκήρυττε γενικῶς ὁ Κοσμᾶς;

Μιλώντας τὴν ἀπλὴ γλῶσσα τοῦ λαοῦ, ποὺ χειριζόταν θαυμάσια, συμβούλευε τὴν ἀγάπη, τὴν ὁμόνοια, τὴν ἀφιλοκέρδεια, τὴν παύση τῆς κερδοσκοπίας τῶν ἐμπόρων καὶ τῶν πλουσίων καὶ πρὸ πάντων στηλίτευε τοὺς ἐξισλαμισμοὺς. Μοίραζε ἐλεημοσύνες, ἴδρυε ἐκκλησίες καὶ κυρίως φρόντιζε τὸν κόσμο, πού 'βλεπε πεσμένο θρησκευτικῶς καὶ ἠθικῶς. «Τοὺς ἀγρίους ἠμέρευε, τοὺς ληστὰς κατεπράυνε, τοὺς ἀνελεήμονας ἔδειχνε ἐλεήμονας, τοὺς ἀνευλαβεῖς εὐλαβεῖς, τοὺς ἀμαθεῖς ἐμαθήτευε».

Ἄλλ' ἂς ἀφήσουμε τὸν ἅγιο μόνο του, νὰ μᾶς ἐκθέσει τοὺς σκοποὺς του· «Ἡ πατρίδα μου ἢ ψεύτικη, ἢ γήινη καὶ μάταιη, εἶναι ἀπὸ τοῦ Ἁγίου Ἄρτης καὶ ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν Ἀπόκουρο. Ὁ πατέρας μου, ἢ μητέρα μου, εὐσεβεῖς Ὁρθόδοξοι χριστιανοί. Εἶμαι, λοιπόν, κι ἐγὼ, ἀδελφοί μου, ἄνθρωπος ἀμαρτωλός, χειρότερος ἀπ' ὅλους. Εἶμαι ὅμως δοῦλος τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ Ἐσταυρωμένου, καὶ ὄχι πῶς ἐγὼ εἶμαι ἄξιος νὰ εἶμαι δοῦλος τοῦ Χριστοῦ, ἀλλ' ὁ Χριστὸς ποὺ μὲ καταδέχεται διὰ τὴν εὐσπλαχνίαν Του. Τὸν Χριστό μας, λοιπόν, ἀδελφοί μου πιστεύω, δοξάζω

καὶ προσκυνῶ. Τὸν Χριστὸν μας παρακαλῶ νὰ μὲ καθάρῃ, ἀπὸ κάθε ἁμαρτίαν ψυχικὴν καὶ σωματικὴν. Τὸν Χριστὸ παρακαλῶ νὰ μὲ δυναμώσῃ νὰ νικήσω τοὺς τρεῖς ἐχθρούς: τὸν κόσμον, τὴν σάρκα καὶ τὸν πειρασμόν. Τὸν Χριστὸν μου παρακαλῶ, νὰ μὲ ἀξιώσῃ νὰ χύσω καὶ ἐγὼ τὸ αἷμα μου, διὰ τὴν ἀγάπην Του.

Ἄνίσως, ἀδελφοί μου, ἦτο δυνατὸν ν' ἀνέβω εἰς τὸν οὐρανόν, νὰ φωνάξω μίαν φωνὴν μεγάλην, νὰ κηρύξω σ' ὅλον τὸν κόσμον, πὼς μόνον ὁ Χριστὸς μας εἶναι Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ Θεὸς ἀληθινὸς καὶ ζωὴ τῶν πάντων, ἤθελα τὸ κάμει. Καὶ ἐπειδὴ δὲν δύναμαι νὰ πράξω ἐκεῖνο τὸ μέγα, κάμω τοῦτο τὸ μικρὸν καὶ περιπατῶ ἀπὸ τόπον εἰς τόπον καὶ διδάσκω τοὺς ἀδελφούς μου κατὰ δύναμιν, ὅχι ὡς διδάσκαλος ἀλλ' ὡς ἀδελφός. Διδάσκαλος μόνον ὁ Χριστὸς μας εἶναι.»

Καὶ μόνον ἡ ἀνάγνωσις τῶν γραμμῶν αὐτῶν δύναται νὰ δείξῃ τὴν ὑψηλὴν διάθεσιν τοῦ Κοσμᾶ καὶ τὴ ρωμαλέα διατύπωσιν τῶν ιδεῶν του. Ἴσως νὰ μὴ κυριολεκτεῖ. Ἴσως νὰ μὴ βρίσκει τις κατάλληλες λέξεις.

Ὅποῖος χεῖμαρρος μέσα στὶς φράσεις! Ὅποια ταπείνωσις, ἀλλὰ κι' ἔξαρσις μέσα στὶς ιδέες! Μέχρι τότε, κανένας Ρωμηὸς δὲν εἶχε μιλήσει μίαν τέτοια γλώσσα ἀπλή καὶ βαθεῖα στοὺς σκλαβωμένους. Κανεὶς δὲν τοὺς εἶχε συγκινήσει περισσότερο. Κανεὶς δὲν δίδαξε τὸ Εὐαγγέλιον πιὸ ἀπλὰ καὶ ζωηρά.

Διδαχές

Οἱ «Διδαχές» του μᾶς δείχνουν, πὼς δὲν ὑπῆρξε μονάχα ἓνας ὑπέροχος ἐρμηνευτὴς τοῦ Εὐαγγελίου, μὰ κι' ἓνας ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους ἐκκλησιαστικούς μας ρήτορες, ἓνας ἐμπνευσμένος καὶ παμφεγγῆς ἀστήρ, ἓνας γλυκύφθογγος καὶ ὑψηπετὴς ποιητὴς.

«Το ὕφος του δυνατὸ, οἱ ιδέες ἀπλὲς κι ὑψηλές, κι ἡ στάσις του ταπεινὴ, σεμνὴ κι ὑπέροχη. Ἡ ἐντύπωσις ποὺ προκαλοῦσε ἡ γλῶσσα του ἦταν καταπληκτικὴ. Κατακτοῦσε καὶ γοήτευε» (Φάνη Μιχαλόπουλου, Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός).

Αὐτὸν τὸν μεγάλο ἐθνεγέρτη, ὁ λαὸς μας τώρα ἄρχισε νὰ γνωρίζει. Καὶ οἱ πνευματικοὶ του ἡγέτες μόλις τώρα ἄρχισαν νὰ καταπιάνονται μὲ αὐτόν, ἀναλύοντας τὶς περίφημες «Διδαχές» του, τὶς προφητεῖες του, τὰ θαύματά του καὶ τὴν πίστην του στὴν ἀνάστασις τοῦ Γένους μας.

Σπάνια, ἀνθρώπινη προσωπικότητα συγκέντρωσε στὸν ἑαυτὸν της τόσα χαρίσματα καὶ τόσες ιδιότητες, ὅσες ὁ ἅγιος Κοσμᾶς.

Φύσις πλούσια, προικισμένη ἀπὸ τὸν Θεὸ μὲ ὀξυδέρκεια καὶ εὐφυΐα, ὁ Διδάχος αὐτὸς τοῦ Γένους, προσθέτοντας στὰ φυσικά του χαρίσματα τὰ ἐπίκτητα, ποὺ μὲ

κόπο καὶ ἀγῶνες κατώρθωσε νὰ ἀποκτήσει, ἔδωσε τὸν ἑαυτόν του ὀλόκληρο στὴν ὑπηρεσία τοῦ Θεοῦ καὶ στὴ διακονία τοῦ ἀνθρώπου.

Ἀπὸ τὶς «Διδαχές» του, ἀποδεικνύεται βαθὺς γνώστης τῶν ἀνθρωπίνων προβλημάτων τῆς ἐποχῆς του, ψυχολόγος ἄριστος καὶ δεξιὸς ὁδηγὸς ψυχῶν. Ξέρει σὲ ποιὸς ἀπευθύνεται, γι' αὐτὸ καὶ κάθε φορὰ ὁ λόγος του παραλλάσει. Ὅντως, ὁ Πατροκοσμᾶς ἀναδεικνύεται κληρικὸς μὲ γνήσιο ἐκκλησιαστικὸ φρόνημα.

Μιλώντας γιὰ τὸν Πατρο-Κοσμᾶ, δὲν μποροῦμε νὰ μὴν ὑπογραμμίσουμε τὸ προφητικὸ του χάρισμα.

Εἶπε πολλὰς προφητεῖες καὶ μὲ συμβολικὸ τρόπο ἐκφράσθηκε γιὰ πρόσωπα καὶ καταστάσεις τῆς ἐποχῆς του, καθὼς καὶ γιὰ τὸ μέλλον τῆς φυλῆς μας.

Εἶναι ἄξιες μεγάλης προσοχῆς οἱ προφητεῖες αὐτές, γιατί ἀποδεικνύουν ὄντως θεοφόρο καὶ θεόπνευστο τὸν ἄνδρα αὐτόν, πολλὰς δὲ ἀπ' αὐτὰς ἐκπληρώθηκαν στὸ ἀκέραιο, ἐνῶ ἄλλες ἀκόμη ἀναμένουν τὸν κατάλληλο καιρὸ γιὰ νὰ ἐκπληρωθοῦν.

Τέλος, ὁ Πατροκοσμᾶς ὑπῆρξε καὶ θαυματουργός.

Συχνὰ, τὰ λόγια του ἀκολουθοῦσαν θαυμαστὰ γεγονότα, ποὺ ἔκαμναν τοὺς ἀκροατὲς του νὰ κυριεύονται ἀπὸ θάμβος καὶ ἔκπληξη, ἐμπρὸς στὴ δύναμη τοῦ ἀπλοϊκοῦ ἐκείνου ἀνθρώπου, ποὺ εἶχε σύμμαχο τὸν Θεό. Ἐχοντας τὴν χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἐθεράπευσε παραλύτους, κωφούς, δαιμονιζομένους καὶ ἐτέλεσε τὴν ἀνάβλυσιν ὑδάτων, σὲ ξηρὰ καὶ ἄνυδρα μέρη. Ἀναφέρομεν ἐνδεικτικὰ:

Εἰς τὴν νῆσον τῆς Κεφαλληνίας, ὑπῆρχε ἓνας πτωχὸς ράπτης, ὁ ὁποῖος εἶχε παράλυτο, πολλὰ χρόνια, τὸ δεξιὸ του χέρι. Ἐζήτησε τὴν βοήθεια τοῦ Ἁγίου καὶ ἐκεῖνος τὸν ἐσυμβούλευσε νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν διδαχὴν του. Ὑπήκουσεν ὁ ἄνθρωπος καὶ ὁ πολυέλεος Θεὸς τὸν εὐσπλαχνίστηκε καὶ τοῦ δώρησε τὴν ὑγείαν του, τὴν ἐπομένη κιόλας ἡμέρα.

Ἄλλος παράλυτος, ἀκούοντας τὸ παράδοξο συμβάν, ἐζήτησε νὰ τὸν ὁδηγήσουν μὲ τὸ κρεβάτι του μπροστὰ στὸν Πατροκοσμᾶ. Ἦκουσε τὴν διδαχὴν καὶ ὀλίγες ἡμέρες μετὰ ἐθεραπεύθη.

Ἀκόμα καὶ μετὰ τὸν θάνατόν του, συνεχίστηκαν τὰ θαύματα τοῦ Ἁγίου.

Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ἐκταφῆς του, μία δαιμονισμένη γυναίκα ἐθεραπεύθη ἐντελῶς, ἀντικρίζοντας τὸ σκῆνωμα τοῦ Ἁγίου Κοσμᾶ.

Ὁ Πατρο-Κοσμᾶς, πολυεδρικὸς καὶ ταλαντοῦχος, ὅσον ἐλάχιστοι, εἶναι δύσκολο νὰ

περιγραφεί.

Οι πινελιές που έδώσαμε για τον χαρακτήρα του, μιὰ σκιαγραφία του απλή μὰς προσφέρουν, ἀπὸ τὴν ὁποία ὅμως ἀναφαίνεται ἔστω καὶ ἀδρά ἢ πολυτάλαντη, ἢ ἀσύγκριτη, ἢ γενναία καὶ ἢ θαυμαστὴ προσωπικότητά του, ἀληθινὸ δῶρο τοῦ Θεοῦ στὸ λαό του.

Τί νὰ πρωτοθίξει κανεὶς ἀπὸ τὶς «Διδαχές» του.

Ἐκεῖνο πὸ θὰ διαπιστώσει κανεὶς διαβάζοντας αὐτὲς τὶς «Διδαχές» εἶναι, ὅτι δυὸ ἦσαν οἱ κεντρικοὶ ἄξονες, γύρω ἀπὸ τοὺς ὁποίους ὁ Ἅγιός μας ἔπλεξε τὸ ὑφάδι τοῦ λόγου του: Ὁ Χριστὸς καὶ ἡ Ἑλλάδα».

Ἀρχίζοντας ἀπὸ τὸν Χριστὸ, δηλ. ἀπὸ τὴν Ὁρθόδοξο Πίστη μας, προσπαθοῦσε νὰ καλλιεργήσει στὶς ψυχὲς τῶν ἀκροατῶν τὴν θρησκευτικότητα. Στὴν θρησκευτικὴ ἀνύψωση τοῦ Γένους, ἔβλεπε τὴν ἠθικὴν του ἀναγέννηση.

Ὁ κόσμος ἦταν κατατρομαγμένος ἀπὸ τὴν θηριωδία τοῦ Τούρκου, πὸ δὲν ἀναγνώριζε δικαιώματα στοὺς ραγιαδες. Ἀγραμματοσύνη βασίλευε παντοῦ.

Ὁ ἱερὸς κλῆρος ἦταν, κατὰ τὸ πλεῖστον, ἀγράμματος καὶ σπάνιο πράγμα ἦταν ἢ ὑπαρξὴ ἱερέως.

Ἀποτέλεσμα αὐτῆς τῆς καταπτώσεως ἦταν τὸ θλιβερὸ φαινόμενο τῶν ἐξισλαμισμῶν: δηλαδὴ τῆς ἀποστασίας ἀπὸ τὴν ὀρθόδοξη πίστη.

Ἄτομα καὶ ὀλόκληρα χωριὰ πολλὰς φορὲς προσέρχονται στὸν Μουσουλμανισμό, γιὰ νὰ γλυτώσουν ἀπὸ τὴν ἀφόρητη καταπίεση τῆς τουρκικῆς ἀσυδοσίας.

Αὐτὸ τὸ ἀνέμενε ὁ Πατροκοσμάς, γι' αὐτὸ βλέποντας τοὺς μαζικοὺς ἐξισλαμισμοὺς καὶ ἄλλα πολλὰ, πῆρε τὴν ἀπόφαση νὰ ἀφήσει τὸ μοναστήρι του στὸ Ἅγιον Ὅρος καὶ νὰ ἔρθῃ στὸν κόσμον, καλώντας τον σὲ ἐπιστροφή πρὸς τὸν Χριστό.

Ἀπ' ὅτι μὰς λέγει ὁ ἴδιος, στὸ Ἅγιον Ὅρος κάθησε δέκα ἑπτὰ (17) χρόνους καὶ ἔκλαιε γιὰ τὶς ἁμαρτίες του καὶ τὶς ἁμαρτίες τῶν συνανθρώπων του. Ἐπίσης λέει, ὅτι μελετώντας τὸ ἅγιον καὶ ἱερὸν Εὐαγγέλιον βρῆκε μέσα πολλὰ καὶ διάφορα νοήματα, τὰ ὁποῖα εἶναι ὅλα μαργαριτάρια, διαμάντια, θησαυρός, πλοῦτος, χαρά, εὐφροσύνη, ζωὴ ἢ οὐράνιος.

Είναι χαρακτηριστική ή απάντηση που έδωσε όταν τον ρώτησαν, γιατί άφησε το Άγιον Όρος και γυρίζει στον κόσμο: « ... επειδή το Γένος μας έπεσεν εις την αμάθειαν, είπα· Ἄς χάσει ὁ Χριστὸς ἐμένα, ἕνα πρόβατο, κι ἄς κερδίσει τὰ ἄλλα. Ἴσως ἡ εὐσπλαγχνία τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ εὐχή ἡ δική σας, σῶση κι ἐμένα».

Γιὰ νὰ πῆς τέτοια λόγια χρειάζεται πλοῦτος, ὠκεανὸς ἀγάπης γιὰ τὸν ἄλλο, ὥστε νὰ φτάσεις στὸ σημεῖο νὰ παραβλέψεις τὸ δικό σου συμφέρον, χάριν τοῦ συμφέροντος τοῦ ἄλλου.

Ἀρχίζει τὶς περιοδεῖες του μὲ μιὰ τιτάνια προσπάθεια νὰ ἀναχαιτήσῃ τὸ κύμα τῶν ἐξισλαμισμῶν, φέρνοντας τὸν Χριστὸ κοντὰ στοὺς ἀνθρώπους. Καὶ τὸ πετυχαίνει. Ἀνάβει πυρκαϊὲς καὶ καίει τὴν ἀδιαφορία γύρω ἀπὸ τὰ πνευματικά.

Ὁ δεύτερος βαθμὸς τοῦ κηρύγματός του, εἶναι ἐθνικός.

Μετὰ τὴν ἠθικὴ ἀναγέννηση καὶ ταυτόχρονα μ' αὐτὴν, καλλιεργεῖ τὸν Ἑθνισμό, τὰ Γράμματα, τὴν Παιδεία. Εἶναι ἀκαταπόνητος καὶ ἀκατάβλητος. Ὅπου σταθεῖ ἀνοίγει σχολεῖα. Σὲ 247 ἀνέρχονται τὰ σχολεῖα ποὺ ἴδρυσε καὶ μέσα σ' αὐτὰ ἐδιδάσκοντο τὰ ἑλληνόπουλα ἀνάγνωση καὶ γραφή. Ἄλλα 1100 κατώτερα ἄρχισαν νὰ λειτουργοῦν.

Τόσο ἦταν τὸ ἐνδιαφέρον του γιὰ τὰ σχολεῖα, ὅπου χαρακτηριστικὰ ἔλεγε: «...καλύτερα ἀδελφέ μου, νὰ ἔχεις ἑλληνικὸ σχολεῖο στὴν χώρα σου, παρὰ νὰ ἔχεις βρύσες καὶ ποτάμια, διότι οἱ βρύσες ποτίζουν τὸ σῶμα, τὰ δὲ σχολεῖα ποτίζουν τὴν ψυχὴ. Καὶ ὡσὰν μάθεις τὸ παιδί σου γράμματα, τότε λέγεται ἄνθρωπος· τὸ σχολεῖο ἀνοίγει τὰς Ἐκκλησίας, ὅλα τὰ παιδιὰ νὰ μανθάνουν ὀλίγα ἔστω, ἀλλὰ γερὰ γράμματα, ποτισμένα μὲ τὸ πνεῦμα τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας, ποὺ περικλείει μέσα της ὅλα τὰ ἀναγεννητικὰ στοιχεῖα.

Ἐπίσης, λαχταροῦσε νὰ γνωρίσουν οἱ σκλαβωμένοι ἀδελφοί του τοὺς θησαυροὺς τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ νὰ μορφωθοῦν χριστιανικά. Γι' αὐτὸ, τόνιζε· «Ἀπὸ τὸ σχολεῖο μανθάνομεν, τί εἶναι Θεός, τί εἶναι Ἁγία Τριάς, τί εἶναι ἄγγελοι, δαίμονες, παράδεισος, κόλασις, ἀρετὴ, κακία· τί εἶναι ψυχὴ, σῶμα. Ἀνοίγουν τὰ ὄμματα τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων χριστιανῶν νὰ μανθάνουν τὰ Μυστήρια. Διότι, χωρὶς τὸ σχολεῖο, περιπατοῦμεν εἰς τὸ σκότος».

Ἐκτὸς ἀπὸ τὴ μόρφωση τῶν παιδιῶν, ὁ Ἅγιος Κοσμάς φρόντισε καὶ γιὰ τὸ βάπτισμα ὄλων τῶν παιδιῶν.

Ἔδινε σ' αὐτὸ πάρα πολλὴ σημασία, διότι γνώριζε καλῶς, ὅτι τὸ βάπτισμα, καὶ μάλιστα τὸ ὀρθὸν βάπτισμα, εἶναι ἀπαραίτητη προϋπόθεση διὰ τὴν σωτηρία μας.

«Ἄνευ βαπτίσματος οὐκ ἔστι τῆς ἀγαθῆς ἐλπίδος ἐπιτυχεῖν (=σωθῆναι) κἂν πάντων τῶν εὐσεβῶν εὐσεβέστερος τις γέγοναι» (Ἅγιος Ἰωάννης Σαββαΐτης).

Χάρις στὶς προσπάθειές του, λοιπὸν, ἐσκόρπισε στὴ χώρα μας πάνω ἀπὸ 4.000 κολυμβήθρες, βαπτίζοντας δεκάδες παιδιὰ καὶ προτρέποντας τοὺς γονεῖς νὰ μὴν ἀμελοῦν νὰ βαπτίζουν τὰ παιδιὰ τους· «Καλύτερα, ἀδελφέ μου, νὰ θανατώσεις ἑκατὸ ἀνθρώπους, παρὰ νὰ ἀφήσεις ἓνα παιδί ἀβάπτιστον νὰ ἀποθάνῃ. Γιατί ἀβάπτιστος καὶ ἀνεξομολόγητος ἄνθρωπος εἶναι ἀδύνατο νὰ σωθεῖ».

Βλέποντας δὲ τὴν ἀμάθεια καὶ ἀδιαφορία τῶν κληρικῶν, ὄχι μόνον διὰ τὸ βάπτισμα ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν τύπον τοῦ βαπτίσματος, ποὺ ἔχει ὀρίσει ἡ Ἐκκλησία μας (βάπτισμα καὶ βύθισμα μέσα εἰς τὸ νερὸ μὲ τρεῖς καταδύσεις καὶ τρεῖς ἀναδύσεις), ἔλεγε ἐπίμονα καὶ αὐστηρὰ εἰς τοὺς ἱερεῖς· «Νὰ βαπτίζετε, ἡ ἀγιωσύνη σας, σύμφωνα μὲ τὴν γνώμη καὶ τὸν σκοπὸν τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας. Νὰ τὰ βουτᾶτε (τὰ παιδιὰ) μέσα εἰς τὴν κολυμβήθραν· νὰ ἔχετε μέσα πολὺ νερὸ καὶ νὰ κάμνετε τρεῖς ἀναδύσεις καὶ τρεῖς καταδύσεις λέγοντας τὰ ὀνόματα τῆς Ἁγίας Τριάδος».

Γιὰ τὴν γυναῖκα Ἑλληνίδα, ποὺ τόσο τὸν ἀπασχόλησε, ἐπειδὴ τότε ἦταν στὴν ἀπόλυτη ἐξουσία τοῦ κυρίαρχου ἀνδρα της καὶ προορισμός της ἦταν νὰ δουλεύει σὰν σκλάβα του, ἡ δὲ θέσις της ἦταν πραγματικὰ οἰκτρὰ ἢ ἐθεωρεῖτο κατώτερο πλάσμα, ἀφήνει ὁ Ἅγιος Κοσμάς νὰ πέφτουν ἀπὸ τὸ στόμα του πραγματικὰ μαργαριτάρια ἀπὸ τὸν ἀστεῖρευτο θησαυρὸ τοῦ Εὐαγγελίου: «Πρέπει, ὦ ἄνδρα, νὰ μὴ μεταχειρίζεσαι τὴν γυναῖκα σου σὰν σκλάβα, γιατί πλάσμα τοῦ Θεοῦ εἶναι κι ἐκείνη. Ἔχετε μίαν πίστη, ἓνα βάπτισμα καὶ γι' αὐτὴν σταυρώθηκε ὁ Χριστός, ὅπως καὶ γιὰ σένα. Δὲν τὴν ἔχει ὁ Θεὸς κατώτερή σου. Δὲν τὴν ἐπλασε οὔτε ἀπὸ τὴν κεφαλὴ σου διὰ νὰ εἶναι ἀνώτερή σου, οὔτε ἀπὸ τὰ πόδια σου διὰ νὰ εἶναι κατώτερή σου, ἀλλὰ ἀπ' τὴν πλευράν σου. Καὶ μάλιστα ἀπὸ τὴν ἀριστερὴν πλευρά, ποὺ εἶναι ἡ καρδιά σου, γιὰ νὰ σὲ διδάξῃ, ὅτι πρέπει νὰ τὴν ἀγαπᾷς καὶ ὄχι νὰ τὴν περιφρονεῖς».

Στὶς «Διδαχές» του ἀποκαλύπτεται ὁ πατριωτισμὸς του, ἡ φλογερὴ ἀγάπη του γιὰ τὴν Ἑλευθερία, ὁ ἀσίγαστος πόθος του γιὰ τὴν ἐθνικὴ ἀποκατάσταση.

Γι' αὐτὸν δυὸ πράγματα ἦταν τὰ πιὸ πολύτιμα καὶ χρήσιμα, ποὺ χωρὶς αὐτὰ ὁ ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ νὰ ζήσει. Καὶ τὰ δυὸ αὐτὰ ἦταν ἡ ψυχὴ καὶ ὁ Χριστός.

Ἄς τὸν ἀκούσουμε νὰ διδάσκει: «Τοῦτο σᾶς λέγω καὶ σᾶς παραγγέλλω, κἂν ὁ οὐρανὸς νὰ κατέβῃ κάτω, κἂν ἡ γῆ νὰ ἀνέβῃ ἐπάνω, καὶ ὅλος ὁ κόσμος νὰ χαλάσῃ, σήμερον αὔριον, νὰ μὴ σᾶς μέλλῃ, τί ἔχει νὰ κάμῃ ὁ Θεός. Τὸ κορμὶ σας, ἅς τὸ καύσουν, ἅς τὸ τηγανίσουν, τὰ πράγματά σας ἅς τὰ πάρουν, μὴ σᾶς μέλλῃ.

Δώσατέ τα, δὲν εἶναι ἰδικά σας. Ψυχὴ καὶ Χριστὸς σᾶς χρειάζονται. Αὐτὰ τὰ δυὸ, ὅλος ὁ κόσμος νὰ πέσει δὲν ἴσχυται νὰ σᾶς τὰ πάρῃ, ἐκτὸς καὶ τὰ δώσετε μὲ τὸ θέλημά σας. Αὐτὰ τὰ δυὸ, νὰ τὰ φυλάττετε νὰ μὴν τὰ χάσετε».

Γιὰ νὰ καταλάβουμε ὅτι ὁ Ἅγιος Κοσμᾶς ἦτο ἀληθινὸς προφήτης, ἀναφέρουμε ἀπὸ τὶς 122 καὶ πλέον προφητεῖες τοῦ ἐνδεικτικὰ ὀρισμένες:

Στὰ Τσαραπλανά τῆς Ἡπείρου εἶχε πῆ: «Τὰ βάσανα εἶναι ἀκόμη πολλά. Θυμηθεῖτε τὰ λόγια μου· προσεύχεσθε, ἐνεργεῖτε καὶ ὑπομένετε στερεά. Ἔως ὅταν νὰ κλείσει αὐτὴ ἡ πληγὴ τοῦ πλατάνου, τὸ χωριὸ σας θὰ ἴναι σκλαβωμένο καὶ δυστυχημένο».

Νὰ καὶ μία ἄλλη προφητεία χωρὶς σχόλια: «Θὰ ἔρθῃ καιρὸς, πού οἱ Ρωμιοὶ θὰ τρώγονται ἀναμεταξύ τους. Ἐγὼ συστήνω ὁμόνοιαν καὶ ἀγάπην». Καὶ δυὸ ἄλλες πολὺ ἐπίκαιρες: «Θὰ ἴρθῃ καιρὸς, πού δὲν θὰ ὑπάρχει αὐτὴ ἡ ἀρμονία πού εἶναι σήμερα μεταξὺ λαοῦ καὶ κλήρου», καὶ «Τὸ κακὸ θὰ ἴρθῃ ἀπὸ τοὺς διαβασμένους».

Γιὰ τὸν Ἀλὴ Πασᾶ εἶχε πῆ: «Θὰ γίνεις μεγάλος ἄνθρωπος, θὰ κυριεύσεις ὅλη τὴν Ἀρβανιτιά, θὰ ὑποτάξεις τὴν Πρέβεζα, τὴν Πράγα, τὸ Σούλι, τὸ Δελβίνο, τὸ Γαρδίκι καὶ αὐτὸ τὸ τάχτι τοῦ Κούρτ Πασᾶ. Θὰ ἀφήσεις μεγάλο ὄνομα στὴν οἰκουμένη. Καὶ στὴν Πόλη θὰ πᾶς... μὲ κόκκινα γένεια».

Πράγματι, ὅλα ὅσα προφήτευσεν, ἔγιναν. Στὸ τέλος, στὴν Πόλη στάλθηκε ματωμένο τὸ κομμένο κεφάλι του.

Εἶχε προφητεύσει τὰ αὐτοκίνητα: «Θὰ βγοῦν πράγματα ἀπὸ τὰ σχολεῖα, πού ὁ νοῦς σας δὲ φαντάζεται. Θὰ δῆτε στὸν κάμπο ἀμάξι χωρὶς ἄλογα, νὰ τρέχει γρηγορότερα ἀπὸ τὸν λαγὸ».

Εἶχε προφητεύσει τὰ τηλέφωνα: «Θὰ ἴρθῃ καιρὸς, πού οἱ ἄνθρωποι θὰ ὁμιλοῦν ἀπὸ ἓνα μακρινὸ μέρος σὲ ἄλλο, σὰν νὰ ἴναι σὲ πλαγινὰ δωμάτια, π.χ. ἀπὸ τὴν Πόλη στὴ Ρωσία».

Εἶχε προφητεύσει τὰ ἀεροπλάνα: «Θὰ δῆτε νὰ πετᾶνε ἄνθρωποι στὸν οὐρανὸ σὰν μαυροπούλια καὶ νὰ ρίχνουν φωτιὰ στὸν κόσμον. Ὅσοι θὰ ζοῦν τότε, θὰ τρέξουν στὰ μνήματα καὶ θὰ φωνάζουν. Ἐβγάτε σεῖς οἱ πεθαμένοι, νὰ μποῦμε ἐμεῖς οἱ ζωντανοί».

Γιὰ τὸν ἀρχιεπισκόπον καὶ ἀντίχριστο δὲ πάπα, τὸν σφαγέα τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τῆς Ὀρθοδοξίας, πού εἶχε τὸ θράσος πρόσφατα νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα, μᾶς λέγει: «ὁ ἀντίχριστος ὁ ἓνας εἶναι ὁ πάπας καὶ ὁ ἕτερος εἶναι αὐτὸς πού εἶναι στὸ κεφάλι μας. Χωρὶς νὰ εἶπω τὸ ὄνομά του, τὸ καταλαβαίνετε»· καὶ συνεχίζει: «Τὸν Πάπα νὰ καταρᾶσθε, διότι αὐτὸς θὰ εἶναι ἡ αἰτία». Ποιὰ αἰτία; Ἡ αἰτία τῶν κακῶν, πολλῶν

κακῶν εἰς τὸν κόσμον.

Θὰ χρειαζόταν τόμος ὀλόκληρος καὶ τόννοι χάρτου καὶ μελάνης, γιὰ νὰ ἀναπτύξει κανεὶς τὸ τιτάνειο ἔργο τοῦ Ἁγίου Κοσμᾶ καὶ τὴν θρυλικὴ προσωπικότητά του. Δίκαια χαρακτηρίστηκε «ὁ μεγαλύτερος μετὰ τὴν ἄλωση Ἑλληνας καὶ Πατέρας τοῦ νεοελληνικοῦ ἔθνους».

Ἐμεῖς θὰ τὸν χαρακτηρίσουμε πρότυπο τοῦ νεοελληνικοῦ ἥθους, πατέρα τῆς ἐθνικῆς μας ἐνότητος καὶ ἐνσαρκωτὴ τοῦ αὐθεντικοῦ ἐλληνοχριστιανικοῦ ιδεώδους: «Εἶναι ὁ ἠρωικώτερος τῶν ἀγίων καὶ ὁ ἀγιώτερος τῶν ἠρώων».

Καὶ κλείνω μὲ λίγα λόγια γιὰ τὸ μαρτύριό του.

Ὅποιος γνωρίζει ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία, ἤξεύρη καλῶς, ὅτι πίσω σχεδὸν ἀπὸ πολλὰ μεγάλα γεγονότα βρίσκονται οἱ Ἑβραῖοι.

Τὸ παμπόνηρον, λοιπὸν, καὶ μιαρὸν αὐτὸ γένος τῶν Θεοκτόνων καὶ ἀντιχρίστων Ἑβραίων, ἐσυκοφάντησε τὸν Πατρο-Κοσμᾶ εἰς τὸν Κούρτ-Πασᾶ κι ἐζήτησε τὸν θάνατόν του. Μὲ δόλο πλησίασαν τὸν Ἅγιο οἱ ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τὸ Χότζα δήμιοι καὶ τοῦ ἔκαναν γνωστὴ τὴ διαταγὴ ὅπου εἶχαν.

Ὁ Πατροκοσμᾶς ἐδέχθη μετὰ χαρᾶς τὴν θανατικὴν ἀπόφασιν, γονυκλινῆς προσευχήθη εἰς τὸ Θεόν, ἠύλόγησε σταυροειδῶς τὰ τέσσερα μέρη τοῦ κόσμου καὶ ὁδηγήθη εἰς τὴν ἀγχόνην.

Ἀφοῦ ἐξέπνευσε καὶ ἡ ἀγία του ψυχὴ ἐπέταξε στὰ οὐράνια, κοντὰ στὸν θρόνο τοῦ Θεοῦ, οἱ δήμοί του ἐγύμνωσαν τὸ ἱερὸ λείψανο καὶ τὸ ἔριξαν στὸν ποταμὸ μὲ μιὰ μεγάλη πέτρα στὸν λαιμό. Παρῆλθαν τρεῖς ἡμέρες, ὅταν τὸ ἅγιο λείψανο εὐρέθη ἀπὸ ἕναν ἱερέα, Μάρκον ὀνόματι, νὰ πλῆη στὸ νερὸ ὄρθιο, ὡσὰν νὰ ἦτο ζωντανό. Ὁ παπα-Μάρκος τὸ ἔφερε στὴν ἐκκλησίᾳ καὶ στὴ συνέχειᾳ, ἀφοῦ τοῦ ἀπέδωσαν τὶς πρέπουσες τιμὲς, τὸ ἔθαψαν κοντὰ στὴν ἐκκλησίᾳ στὸ Καλλικόντασι.

Ἄς ἔχουμε τὴν εὐλογία τοῦ ὅλοι μας κι ἅς εἶναι αἰωνία ἡ Μνήμη του.

Ὁ Ὑμνωδὸς, ἐὰν ἤθελε νὰ ὑμνήσει τὸν Πατροκοσμᾶ μὲ ἕνα δίστιχο, θὰ τὸν ὑμνοῦσε μὲ τὰ λόγια ποὺ ὑμνήθη καὶ ὁ Μέγας Ἀθανάσιος.

«Κοσμᾶν καὶ θανόντα ζῆν λέγω·
Οἱ γὰρ δίκαιοι ζῶσι καὶ τεθνηκότες·
καὶ Κοσμᾶν ἐπαινῶν ἀρετὴν ἐπαινέσομαι».

Ἄς εὐχηθοῦμε ὅλοι μας, στοὺς χαλεποὺς καὶ ἀποκαλυπτικοὺς καιροὺς ποὺ ζῶμεν, νὰ ἀναδείξει ὁ Θεὸς γνησίους ἱεραποστόλους μὲ τὴν θερμουργὸν πίστιν τοῦ Ἁγίου

Κοσμᾶ. Ἐς εὐχηθῶμεν, ὅτι αὐτοὶ θὰ φωτίσουν τὸν πλανηθέντα λαὸν, ποὺ ζῆ μέσα στὴν σῆψιν τῆς ἁμαρτίας καὶ κυλιέται στὸν βοῦρκον τῆς αἰσθησιακῆς ἀπολαύσεως καὶ ἡδονῆς, μέσα στὸν κόσμον τῆς ἀδικίας, τῆς πορνείας, τῆς ἀπάτης, τῆς κλοπῆς καὶ τοῦ ψεύδους.

Ἐς εὐχηθῶμεν, τέλος, μέσῳ αὐτῶν νὰ ἀνανήψωμεν, ἀφήνοντας τὸν παλαιὸν κόσμον τῆς ἁμαρτίας καὶ νὰ ἔλθωμεν στὸν καινούργιο κόσμον τῆς πίστεως, τῆς ἐλπίδος, τῆς ἀγάπης, τῆς δικαιοσύνης καὶ νὰ φωτισθῶμεν, ὥστε νὰ ἔλθωμεν εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας καὶ νὰ γίνωμεν κοινωνοὶ καὶ κληρονόμοι τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν.

Ἀμήν. Γένοιτο.

Πηγή: agiazoni.gr